BIJLAGE II
REACTIE KABINET OP MOTIE LUCASSEN OVER CO_2 OP SCHOLEN

In de context van het bewustwordingsprogramma voor het binnenmilieu op scholen kan de motie[1] van het lid Lucassen (TK 2011-2012, 32 757, nr. 24) worden gezien, die op 1 november 2011 in het VAO Bouwbesluit 2012 is ingediend en is aanvaard. De toenmalige minister van BZK heeft per brief van 28 november 2011 (TK 2011-2012, 32 757, nr. 30) aan de Tweede Kamer geantwoord dat de uitvoering van deze motie een nadere uitwerking vergt, waarbij onder meer de mogelijke effecten op toepasbaarheid, handhaafbaarheid, lasten en kosten in beeld moeten worden gebracht. Aan de hand van de uitkomsten daarvan kan definitieve besluitvorming over eventuele wijziging van het Bouwbesluit 2012 plaatsvinden*.*

Het onderzoek (uitgevoerd door het bureau Cauberg-Huygen) is begin dit jaar afgerond.[2] De onderzoekers constateren dat:

- het gewenst is dat de vigerende ventilatievoorschriften voor de nieuwbouw, vervanging en bestaande bouw van scholen met het oog op het zekerstellen dat de benodigde ventilatievoorzieningen aanwezig zijn, van kracht blijven.
- het doel dat de Kamer wil bereiken door een maximum aan CO_2-concentratie in de voorschriften te borgen, op twee werkbare manieren kan worden behaald door:
  - Het toevoegen van een gebruiksvoorschrift aan het Bouwbesluit 2012 zodat gebruik kan worden gestaakt indien de concentratie boven een bepaalde waarde is. Nadeel van dit voorschrift is dat er pas na meting kan worden geconcludeerd of sprake is van overschrijding. Afhankelijk van een nader vast te stellen bepalingsmethode kan die meting enkele uren in beslag nemen. Dit maakt de naleving lastig.
  - Het voorschrijven van een permanent signaleringssysteem in de vorm van een CO_2-meter die is ingesteld op een bepaalde CO_2-grens. De gebruiker van de school kan bij het afgaan van deze meter vervolgens praktische maatregelen nemen om de concentratie CO_2 te verlagen. Dit kan bijvoorbeeld door het extra openzetten van ramen of het beperken van het aantal aanwezigen. Bij dit voorschrift zal de handhaving door een gemeente beperkt zijn; zij kan volstaan met de controle op de aanwezigheid van een goed ingestelde CO_2-meter.

Het kabinet kan zich vinden in de constateringen van de onderzoekers. De hoofdlijn die het kabinet daarbij kiest is dat:

- met de vereiste ventilatievoorzieningen volgens het Bouwbesluit 2012 in beginsel een voldoende ventilatie van de klaslokalen kan worden gerealiseerd, die bij een goed gebruik van die voorzieningen niet tot een ongezonde CO_2-concentratie leidt;
- de verantwoordelijkheid voor een juist gebruik een eerste verantwoordelijkheid is van de gebruiker. Hem behulpzaam te zijn met die verantwoordelijkheid heeft dan de voorkeur boven hem het gebruik van het lokaal te ontnemen indien onvoldoende ventilatie tot een hoge CO_2-concentratie leidt.

Vanuit die visie wil het kabinet een invulling geven aan genoemde motie door in het Bouwbesluit 2012 een verplichting op te nemen voor de aanwezigheid van een CO_2-meter in verblijfsruimten van

---

[1] *Overwegende, dat de binnenluchtkwaliteit in veel onderwijsgebouwen onder de maat is door een combinatie van een hoge bezettingsgraad en te laag ventilatievoud van lesruimten;*
verzoekt de regering binnen een jaar een voorstel tot wijziging van het Bouwbesluit aan de Kamer voor te leggen, waarbij een prestatie-eis gesteld wordt aan de ventilatievoorziening in lesruimten van onderwijsgebouwen in de vorm van een maximale CO_2-concentratie in de binnenlucht die niet overschreden mag worden bij een normatieve bezetting van de lesruimte.
[2] Cauberg-Huygen (2013), Onderzoek “Prestatie-eisen ventilatie in scholen”: Adviesrapport.

nieuw te bouwen en te verbouwen scholen voor het primair onderwijs. Het voorschrift is enkel van toepassing op het primair onderwijs, omdat in die categorie de kinderen een kwetsbare doelgroep vormen en deze permanent in dezelfde ruimte onderwijs krijgen. Omdat deze verplichting ook bij de verbouw van scholen geldt, zal op termijn in iedere verblijfsruimte een CO_2-meter aanwezig zijn. De aanschafkosten maken van dat moment onderdeel uit van de elementaire bouwkosten en komen derhalve voor rekening van de gemeente.

Voor de bestaande schoolgebouwen is al in circa 4000 scholen voor het primair onderwijs een CO_2-meter aanwezig. Deze zijn verstrekt in het kader van het bewustwordingsprogramma binnenmilieu basisscholen. De besturen van overige scholen voor het primair onderwijs krijgen de gelegenheid om ook een CO_2-meter in ontvangst te nemen bij hun lokale GGD. Deze kosten worden gedekt door het bewustwordingsprogramma dat valt onder de begroting van het ministerie van IenM. Met de aanwezigheid van een CO_2-meter kunnen besturen tevens een invulling geven aan de zorgplicht voor een gezond binnenmilieu en verantwoording afleggen via de risico-inventarisatie en evaluatie in het kader van de arbo-wetgeving.